

A. G. WEINBERGER

Singular / Egyes szám

(részletek)

Esszé Néha jó sasnak lenni

Amikor az erdőben a fák között a talaj szintjén vagy, nem sokat látsz magad körül, mondjuk, tíz méter távolságra esetleg megfigyelheted azt, ami az avarszőnyeg alatt történik, esetleg a fák alsó ágain, közel hozzád. Mikrotársadalmi információkhoz férhetsz hozzá, mint délutáni sétáján a körzeti rendőr. Látod, mit tesznek a hangyák, a bogarak, láthatod a giliszták útvonalát, és mondjuk, előre láthatod a katicabogarak társadalmi elégedetlenségét...

Ellenben ha magasztos cél és a beavatkozás szándéka vezet, akkor kis erőfeszítéssel sassá válhatsz, az erdő fölé emelkedhetsz, és azonnal megváltozik a látószögöd. Meglátod az erdő egész nagyságát és nagyszerűségét, megfigyeled a vadászok dél felé rohanását, szemrevételezed a harcra készülő farkascsoportot, észreveszed a sólyom méltóságos zuhanórepülését a szerencsétlen rágcsáló felé. Elérzékenyülsz a patak gyors vizéből a játékos pisztrángot kifogni igyekvő medve látványától... Idill és különös béke.

De figyelem! Ne hagyd, hogy a természetes és kiegyensúlyozott képek becsapjanak, mert odafentről meglátod a vadászt is, aki fegyvert tölt és megcéloz egy őzet, szemtelenül, arrogáns nemtörődomséggel készül elkövetni a visszafordíthatatlant... Felvetődik a természetes kérdés: megállítanád a vadászt? Ha igen, hogyan? Mit gondolsz, melyik oldalon állsz?

A félelemről

Sokak meggyőződése, hogy érinthetetlenek és sérthetetlenek. Az én igazságom csak az enyém, az ő igazsága teljes mértékben az övé. A gond akkor jelentkezik, amikor képtelenek vagyunk felvállalni, elfogadni saját igazságunkat, azt, hogy

A. G. WEINBERGER (1965, Nagyvárad) gitáros, énekes, producer, rádiós műsorok létrehozója, a blues műfaj hazai promotőre. Zenészi karrierje az első romániai blueszenekar, a Transylvanian Blues Community létrehozásával kezdődött, később megalapította a Weinberger Blues Machine-t. Számos országban koncertezett, Memphisben, a Bluestock fesztiválon is fellépett. Megkapta az év legjobb hazai dzsesszalbuma elismerést (1997). Lemezei: Good Morning, Mr. Blues (1996), Standard Weinberger (1997), Transylvania Avenue (1999), Nashville Calling (2006), Guitar Man Vol. 1–2. (2008), Singular (2015), Mighty Business (2015).

elég fesztelenek legyünk, hogy megengedjük magunknak elfogadni a másik igazságát. Ennek a két helyzet metszéspontján jön létre egyfajta viselkedési és hozzáállási súrlódás. Ez okozza az ember fölött lebegő legnagyobb átkot: a félelmet.

A félelemtől sebezhetővé, kiszolgáltatottá válsz, a tisztátalan ügynökévé, terhére a környezetednek. Amikor elhatalmasodik rajtad a félelem, a kozmetikázott, jól ápolt tested nem lesz egyéb, mint a lényeges illúzióid mentegetése, a feltételezett és felmutatott igazságod hűségese paravánja. Egy izzadt, nyirkos hideg kéz gusztustalan emlékévé válsz, ha leszel annyira pofátlan, hogy kezet fogsz valakivel...

Ha kortársra vagy önmagadnak, nyitott mindenre, ami körülvesz, akkor nincs mitől félned. Nincs szükség meghajolva, szolgálalkúen járni a világban, nem lesznek kisebbségi komplexusaid, és felfedezed a történelmi dimenziót, amellyel nem mertek élni elődeid.

A választás mindig a tiéd, csakis a tiéd. De figyelem! Csak te vagy a felelős a felvállalt döntéseidért, senki más.

Az vagy, akit megengedsz magadnak, hogy legyél, ha képes vagy. Ha pedig nem, mindenképpen beolvadsz a történelem mérgező bugyrába. És nem leszel az egyedüli.

It's good to be a Gringo* (Jó gringónak lenni)

Az udvariasság teljes mértékben hiányzik, viszont léptenyomon jelen van a faragatlanság és a durvaság. Minden visszafelé irányul a többi országhoz képest. Vajon miért? – kérdezem magamban sztoikusán és zavarodottan.

Szabadság? Azt mondd? A kifejezés és a megélés szabadsága? Mekkora tévedés, mekkora csapda! Meghatározatlanná és azonosíthatatlanná vált az ország, amelybe születtem. Néhány évtizeddel ezelőtt esélyes ország volt, kortársra a nagyvilágnak, a lehetőségekre nyitott azok számára, akik felkészültek arra, hogy belevágjanak. Objektív és pártatlan meglátásom abból a tényből ered, hogy másnak születtem, mint a többségi lakossága e területeknek, amelyeket egyenlően, törvényesen és alkotmányosan osztanak meg azokkal, akik között élek.

Asszimiláció vagy integráció? I don't think so, my friend. (Én nem így gondolom, barátaim.)

Nincs miért így gondolnom. Más az értékrendem, más a neveltetésem, más nyelveken panaszkodom, dolgozok, szeretek, remélek. Más irányba igyekszem, más a létem forogatókönyve. Egyszerűen más filmből való vagyok.

A lakosság körében, amelyben élek, maga a szeretet vált hamissá, hiteltelenné, nem beszélve az egzisztenciális és lényegi alapelvekről, melyekre az univerzum épül – a látható és a felfoghatatlan egyaránt. Itt és most minden felhígult, könnyűvé vált.

Megfigyelem a dolgokat, megoldásom is lenne egyes problémákra, de senki nem figyel oda egy végrehajtó hatalmat nélkülöző kisebbségre. A végrehajtó hatalomhoz pedig, az írónia perverz játéka folytán, azok férnek hozzá, akik ellen kitalálták a végrehajtó hatalmat. Itt minden a feje tetején áll, minden természetellenes.

Sok mondanivalóm lenne, de... még a legbanálisabb dolgokról sem beszélhetek, mint a közbeszédben gyakran előforduló giccsről és rossz ízlésről... különben is kevesen értenék, és közülük is kevesek ismernék el, hogy felfogják, amit mondok vagy írok... a többiek visszamaradott hallgatóság, amely egy szót sem ért abból a nyelvből, amelyet gondosan és tisztelettel használok... néha több tisztelettel és csodálattal, mint a román anyanyelvűek. Nem beszélhetek egyes „céhtársaim” (ugyan miféle cég?) saját elképzeléseikben való könnyed tévelygéseiről, akik megható arcát-

* gringo – Latin-amerikai szóhasználatban: külföldi, különösen egyesült államokbeli személy. Gúnyos, lekicsinyelő jelző. A szót eredetileg Spanyolországban kezdték használni, a spanyolul beszélő idegenek, főleg a görögök megnevezésére.

lansággal és becsvágygal „kínálják” a kétes „minőséget” a Nagyérdeműnek; nem beszélhetek a *nemtörődömség fasizmusáról* – a fasizmus talán legveszélyesebb formájáról, mert még csak ideológiája sincs... következőképp esélyem sincs vitatkozni, konfrontálódni azokkal az érvekkel és alapvetésekkel, amelyeknek bármilyen *izmus* alapját kellene adniuk. Nem beszélhetek a köznépi butaságáról, az évezredes hazugságról, amelyre a többségiek a létüket építik, a félelemnek és sötétségnek adva át magukat – semmiről sem beszélhetek nyíltan.

Ha pedig a megvilágosodás és alapvető igazság iránti vágy nevetséges fellángolása nyomán a többségi lakosság történelmi dimenziójának hiányát és azokat a kérdéseket érinteném, amelyek ebből erednek – helyben meglincselnének...

Csak azért, mert kisebbségi vagyok... emellett még azt is megengedem magamnak, hogy referencia legyek abban, amit teszek, és fesztelenül uraljam azt a piramis csúcsáról, amit mindenki javára építettem. És ahelyett, hogy tárt karokkal fogadhatnék mindenkit, aki erősíteni, fejleszteni szeretné ezt

a piramist, azon kapom magam, hogy a többiek szemlélem, amint egymással versengve azon munkálkodnak, hogyan tehetik tönkre, dönthetik le azt, amit építettem, csak azért, mert nem fogadják el, hogy az ő országukban egy kisebbségi legyen első valamilyen, és fenyegetve érzik magukat saját sötét egzisztenciális szövedékükben, önnön átokzuhatagukban örvendezve.

Egy kisebbséginek nincs szüksége a többségiekre, hogy kiteljesítse a hivatását. Csak a többségiek számára szükségesek a kisebbségiek, hogy eleget tehessenek a rég sóvárgott és önelégítő irgalmasságnak... It's good to be a Gringo...

SIMON JUDIT fordításai

Az Ősz szimfóniáitól a Tavasz Fesztiválon át a Bohéméletig

A nagyváradai filharmónia új évada

Kultúra

Két klasszikus zenei fesztivállal, 38 nagyzenekari szimfonikus hangversennyel (amelyből hét vokál-szimfonikus koncert lesz a Filharmónia Kórusának közreműködésével), öt kamarakoncerttel, Puccini-operával, újévi hangversennyel, filmzenei koncerttel várják a zenebarátokat a Nagyváradai Állami Filharmóniában a 2018/2019-es évadban. Több fontos felújítási munkálatot is sikerült elvégezni az utóbbi időben. Mindezekről **Meleg Vilmos** főigazgató és **Foica László** művészeti vezető tájékoztatja a Várad olvasóit.

Meleg Vilmosnak főigazgatóként ez a második évada a Nagyváradai Állami Filharmóniánál. „Amikor tavaly nyáron felvállaltam magamban ama lehetőséget, hogy a Szigligeti Színháztól átjöjjek a filharmóniához, tisztában voltam azzal, hogy mindez nagy változást hoz az életemben. Számtal kellett vetnem azzal, hogy e lehetőség egyben korlátot is jelenthet; a színészi-rendezői pályám korlátozását, még ha nem is igényel teljes lemondást. A színháznál való tevékenységem befagyasztása volt a törvényes módja annak, hogy megpályázhassam a főigazgatói posztot a filharmóniánál. Ez picit megszorongatott lelkileg, de úgy gondoltam, ha az életben adódik egy efféle lehetőség, hogy kipróbáljam magamat hasonló, ám mégis más feladatkörben, élni kell ezzel és a kihívást kell választani – utalt Meleg Vilmos a közelmúlt-ra. Hozzáfűzte: – Azzal a céllal vállaltam el a filharmónia-igazgatói feladatkört, hogy tehessek valamit a közösségért, olyasmiket is, amiket talán csak én tudok megtenni. Hál' istennek a filharmónia teljes személyzete, a művészek és az adminisztrációval foglalkozó munkatársak jól fogadtak. Ez nagyon jó érzéssel töltött el, valósággal fölbátorított. Arra törekszem, hogy a filharmónia és a közönség közötti viszonyt kissé újraértékeljem, és ebben partnerek a kollégák. Nem úgy fogadtak, mint egy külsős, idegen igazgatót, hanem brancsbeliként. Nagy segítségemre volt és van Foica László művészeti igazgató, Balog János főkönnyel, valamint

Kis Gábor adminisztrátor. És nemcsak ők, hanem általában mindenki. Másképp nem is tudtuk volna ilyen rövid idő alatt véghez vinni azokat a dolgokat, amiket sikerült megvalósítani az elmúlt tizennégy hónap alatt.”

Hogy miről is van szó? Például az előtér újrafestéséről, az előcsarnokban lévő márványlépcső felcsiszolásáról, próbatermek kialakításáról az alagsorban. A szóban forgó alagsori termeket eddig nem használták. Most sikerült rendbe tenni ezeket a helyiségeket, tűzálló hangszigeteléssel, megfelelő világítással ellátni. Az új próbatermeket főleg a zenekar számára hozták létre. Modernizálták az első emeleti női illemhelyet, s következik a férfimoldó felújítása is. Kicsit mindent rendbe raktak, hogy friss, tiszta legyen minden az új évadban. Csakis olyan munkálatokat végeztethettek el, amelyek nem ütköztek jogi akadályokba, ugyanis az épület még mindig visszaszolgáltatási procedúra alatt áll. (Az ingatlan a Bihar Megyei Tanácshoz tartozik, a római katolikus egyház visszaigényeli az ingatlant, ám egyelőre stagnál a jogi ügy.) Ezért csak javításokat, tisztasági festést és a filharmónia működését segítő beruházásokat lehet közből megvalósítani. De ezen a